

ЮНАК

СІЧЕНЬ 1966 JANUARY

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Виходить Головна Пластова Булава. Головний референт видань ГПБ — пл. сен. Ю. Пасецький, ЛЧ. Редагус колегія. Головний редактор — пл. сен. О. Тарнавський і пл. сен. Я. Еліїв. Технічне оформлення — пл. сен. О. Тарнавський, ЛЧ.
Річна передплата: США і Канада — 5.00 дол., Австрія — 1.10, Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез, Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.00, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів. Статті, дописи, розгадки тощо слід слати на адресу редакції у справах передплат і оголошень треба звертатися до адміністрації

РІК IV
Ч. 1 (31)
СІЧЕНЬ
1966

Зміст

Сторінка

- 1 З гаври Старого Вовка
- 2 П'я уч. Ліда Яськів Водохрищи
Історичний календар
- 3 Визначні сучасні українці
- 4 Ольга Мак-Жаїра (Уривок з повісті)
- 7 Чи знаєш щоце?
- 8 Цікаве про "Бурлак"
- 9 В мандри з "Бурлаками"
- 10 Мандрівний табір "Північні Води"
- 11 На веселій орбіті (гумор)
- 12 Вакації і табір "Білі Акації"
- 13 Спорт Довбнею, "чи лагідним способом"?
- 14 Дещо з історії лещатарства
- 15 Провір своє знання з лещатарства
Наші славні спортсменці: Зіновій Маркевич
- 16 Таємниці цікавого світу: Чому на Місяць?
- 18 Змаг — для хлопців майстрів
- 19 Поради Подруги Даді
Гутірка Деді Юрка
- 20 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 21 Дарія Зельська-Даревич: Для вмілих рук
- 22 Наша хроніка
- 27 Шерлок Голмс — король детективів
- 28 Загадки і розгадки

ЦЕ ЧИСЛО видано при співпраці куренів УСП і УПС "БУРЛАКИ"; відповідальний за бурлацькі матеріали: пл. сен. В. Гнатківський. Ілюстратори: Ю. Слупчинський, Т. Геврик, Х. Гавриляк, Д. Даревич, Л. Волянська, І. Ковшевич, С. Лада, Н. Мудрик-Мриц, Б. Певний. Фотомаж: знімки — Ю. Крижановський, уклад — Т. Геврик. Оформлення обкладинки: ст. пл. Т. Геврик. На обкладинці: славний лещатар Зіновій Маркевич під час сляльому.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mr. L. S. ONYSHKEVYCH, Nassau Garden Apts. L 19, 180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N.J., 08638, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST — Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont., Canada
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of Postage in cash.

З ГАВРИ СТАРОГО ВОВКА

Дорогі Друзі й Подруги!

Ось починаємо новий рік нашого Юнака — четвертий рік! Останній рік був гарний, але почекайте і побачите, що ЮНАК Вам принесе в цьому, четвертому році!!!

Безперечно, найкращим в останньому році була така численна участь наших читачок і читачів з-поміж пластового юнацтва — у рядах дописувачів-репортерів ЮНАКА. В 1965 році ЮНАК справді став журналом самого таки юнацтва; майже половину всього матеріалу написали дівчата і хлопці нижче 17 років. Є всі показники, що і в цьому році так буде: юнацтво побачимо, що ЮНАК — це їхній власний журнал, до якого вони можуть дописувати, посилати свої праці, репортажі, малюнки, знімки тощо... На сьогоднішній день ми вже маємо не горстку співпрацівників, як було це на початку, а десятки репортерів по цілому світі!

Багато з Вас писало на конкурс, але багато писало без уваги на конкурс — розуміючи, що писати до ЮНАКА — це ознака кожного кращого юнака і юначки. Щодо конкурсу, то всі матеріали, які Ви прислали до ЮНАКА впродовж 1965-го року, як теж вибрані матеріали із юнацького змагу в США, з днем 1-го січня ц. р. пішли до журі, яке вибере найкращі твори з різних ділянок. Висліди проголосимо в числі ЮНАКА за квітень, але нагороди розішлемо багато разніше.

***

Оце січнєве число є мандрівничо-лешатарське. Приготували його члени куренів УПС і УСП «Бурлаки», які в цих ділянках уже від давен-давня спеціалізуються. Про Бурлак багато знайдете в цьому числі, тож тут не будемо багато про них писати. Хочемо тепер лише подякувати їм від нас усіх за такий гарно підібраний матеріал. Зокрема наша подяка належить пл. сен. В. Гнатківському, який «почами не спав, а цілими днями працював», щоб це «число бурлацьке» до купи зібрати...

Ваш Старий Вовк

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ**
бажаємо

Дорогому Основоположникові Пласту Дротові,
Головному, Крайовим і Станичним Пластовим
Проводам, усім Пластовим Юначкам і Юнакам,
як теж усім Співробітникам і Передплатникам
та всіх вітаємо

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Редакція і Адміністрація «Юнака»

ВОДОХРИЩІ

Ще тиждень перед Водохрищами (або Йорданом) парубки та господарі вирубували з льоду великий хрест, ставили його над ополонкою та обливали його квасом з буряків, щоб був червоний. Біля хреста з льоду будували престіл. Це все оздоблювали аркою із соснових або ялинових гілок.

Рано вранці відбувалося Богослуження. По Богослуженні увесь народ ішов із процесією на ріку до хреста. Попереду несли церковний хрест і хор співав «Голос Господній». За хором ішов священник, а за священником народ.

До річки на Водохрищі йшли всі, старі і молоді. Це було завелике свято в Україні, щоб його хтонебудь пропустив. Кожний брав із собою глечик або пляшку на воду. Хлопці несли із собою голубів, а ловці рушниці. На колишній Гетьманщині парубки та молоді чоловіки їхали до річки на конях у сивих шапках. На річці біля хреста увесь народ зупинявся та ставав на льоду великим колом. Після відправи священник занурював у воду хрест, а хор співав. Тоді мисливці стріляли з рушниць, а хлопці випускали з рук голубів, які літали над річкою «Йорданом». Коли вода вже була освячена, то люди приставали до ополонки, набираючи відрами освяченої води, тоді напували своїх коней, щоб не боялися хвороби та були сильніші.

Після бодохрищів усі люди поверталися до своїх хат. Перед обідом батько брав образ Божої Матері, в'язку сухих васильків, мочив їх у свяченій воді і кропив усе в хаті. Потім ще брав крейду і рисував хреста на образах та дверях. Тоді батько сідав за стіл, а з ним уся родина. Перед їжею всі пили свячену воду. По обіді дівчата

бігли до річки, щоб умитися у «йорданській воді». На Гуцульщині хлопці вели своїх дівчат до ріки, щоб умивалися у свяченій воді і були гарні.

Люди в містах і на селах вірили, що як у день Водохрищів сонце гріє і хмар немає, то в даному році пашниці (збіжжя) будуть чисті. Як день хмарний, то в збіжжі буде багато сажки. Також вірили, що в той момент, як священник занурює хреста у воду, всі чорти вискакували з річки і залишалися на землі до того часу, аж поки якась жінка не пішла прати брудну білизну в річці. Вірили, що тоді з брудної білизни всі чорти, що мерзли на землі, усакували назад у воду. Тому побожні бабусі не прали і намовляли, щоб другі не прали тиждень, щоб більше чортів загинуло від морозів.

На Слобожанщині вірили, що у день Водохрищів є хвилина, коли вода перетворюється у вино.

Як перед обідом у день Водохрищів господиня місить тісто, то витягаючи руку з тіста, не обтирає її, але йде у сад і обв'язує яблуневе дерево соломкою, кажучи: «Щоб ти на той рік родила такі добрі і м'які яблука, як тісто».

На Гетьманщині, хлопці з двох сіл збиралися над річкою і змагалися на льоду, хто кого перемагає. Ті, що виграли, забирали собі льодовий хрест.

У деяких місцевостях у той день святити трійцею. Це є три свічки зв'язані в долині та прикрашені намистом і барвистими стрічками. З трійцею йшли на річку.

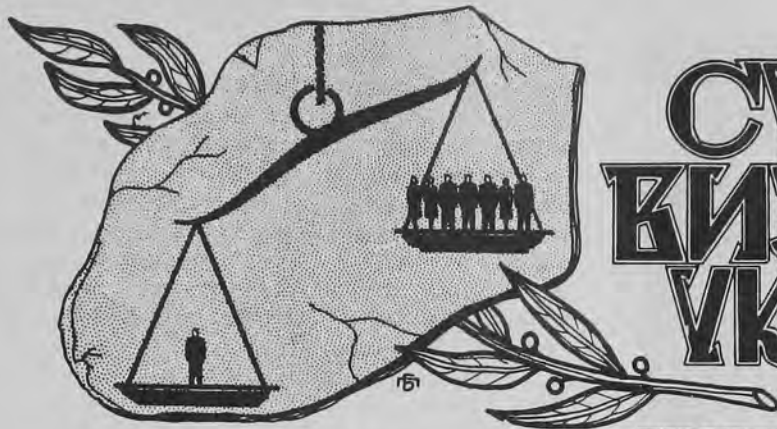
Водохрищі або Йордан — це чисто християнське свято, а зв'язані з ним обряди прийшли в Україну разом із християнством.

Пл. уч. Ліда Яськів
гурток «Маки», 32 квр. УПЮ-ок
Елізабет, США.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

5. 1. 1585 р. Закладено Ставропігійське Братство у Львові.
6. 1. 1846 р. У Києві засновано Кирило-Методіївське Братство.
7. 1. 1675 р. Запорожці, під проводом Сірка, розгромили турків під Січчю.
14. 1. 1649 р. Тріумфальний в'їзд геть. Богдана Хмельницького до Києва після перемоги над поляками.
21. 1. 1919 р. Карпатська Україна схвалила прилучитися до Української Народної Республіки.
22. 1. 1918 р. У Києві проголошено IV-им Універсалом самостійну і незалежну Українську Народну Республіку.
22. 1. 1919 р. Проголошено об'єднання всіх українських земель.
29. 1. 1918 р. Бій під Крутами.
30. 1. 1111 р. Похід на половців.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

МИХАЙЛО МОРОЗ

Михайло Мороз

Балей, Осип Курилас, Володимир Пешанський, Петро Холодний, Микола Вороний та Василь Нагірний.

Від 1925 до 1928 року Мороз студював у Краківській Академії, де теж склав педагогічний іспит.

У 1928 - 32 роках студював в академіях Риму та Парижу, де був якийсь час асистентом у проф. Маке та Г. Матісса.

У 30-тих роках повернувся до Львова і навчав у Промисловій Школі та в Духовній Семінарії. У 1944 р. виїхав на еміграцію. Тепер живе у Нью-Йорку.

Його картини виставлялися на різних збірних виставках у Західній Україні, в Німеччині, Канаді та США. В 1941 р. виставка його творів разом з творами О. Новаківського відбулася у Москві. У Нью-Йорку мав теж ряд індивідуальних виставок.

Мистецтво Мороза розвивається по лінії експресіонізму. Він сильний кольорист, зокрема залюбки малює пейзажі та квіти. Його мистец-

твір постійно розвивається та змінюється. В останніх роках питомі для нього міцні чисті кольори, покладені динамічним широким мазком.

Його твори були нагороджені між іншим у 1929 р. у Парижі (за Фреско), в 1943 р. у Львові, в 1958 р. на виставці в Локуст Валлі, Н.Й. та в 1962 р. в університеті Сиракузи, Н.Й.

М. Мороз МОРЕ

тво постійно розвивається та змінюється. В останніх роках питомі для нього міцні чисті кольори, покладені динамічним широким мазком.

Його твори були нагороджені між іншим у 1929 р. у Парижі (за Фреско), в 1943 р. у Львові, в 1958 р. на виставці в Локуст Валлі, Н.Й. та в 1962 р. в університеті Сиракузи, Н.Й.

ЛІТЕРАТУРА

ОЛЬГА МАК

Не одній і не одному з вас Ольга Мак є близька особа, як авторка багатьох зворушливих, наснажливих цікавих книжок.

Досі вона написала такі знані твори, як «Бог вогню» (три томи), «Жаїра» (два томи), «Чудасій», «Проти переконань» і «Куди йшла стежка». Наша авторка живе

тепер у Бразилії. Ось як вона сама розповідає про свою письменницьку творчість.

«Уважаю, що початком моєї літературної роботи були два віршових рядки, написані у віці 9 років:

А серденько моє в'ється
І, мов риба об лід, б'ється.

Схопився на рівні ноги, широко розкинув руки і хижо роздув ніздрі.

— Ех, Жаїро! — вигукнув. — Коли лише частина племен об'єднається для початку під моє

Написавши цих два рядки з одного розмаху, я відразу ж страшенно зніяковіла через їхню незугарність, бо у віці 9 років дитина вже розуміє, що серце не може «витися», оскільки не є подібним ані до хмелю, ані до гадини, а щодо «риби об лід», то воно було занадто оклепаним. Зрештою всякі «серденька», чи там інші «риби об лід» були жалюгідними, щоб висловити бодай тінь того великого, нез'ясованого смутку і тієї солодкої тривоги, що є вислідом потягу до чогось надзвичайного, притаманного, мабуть, усім тим, хто народжений із мистецьким вірусом у крові. В усякому разі в мене ці почуття прокинулись досить рано й мучили мене дошкульно саме тому, що я їх не могла ні вияснити, ні зрозуміти...

Що саме найрадіше описую із життя? Висуваю ЛЮДИНУ. ...люди мали щось своє, інтимне, неподільне, недоступне, щось таке, що завжди буде предметом найбільшого мистецького зацікавлення. І про це я хочу писати. Такий є мій «Чудасій», такими є герої роману «Проти переконань».

Питається про мою історичну тематику? Люблю й її. Вона посилює в мені віру у визволення України. Нарід, що міг зродити стільки керманичів, мудреців, героїв і мучеників, і який посьогодні виловлює із себе сотні відданих борців, мусить вийти на свою власну дорогу. І ще тому вабить мене історична тематика, що в ній утворилось лише те все, що було велике й важливе...

(за «Нашим Життям»)

берло, щоб тільки роздмухати пожежу великої війни, ми швидко станемо силою, яку інші держави шануватимуть. Ми відкриємо порти для чужих кораблів, бо маємо чим торгувати. Ми спровадимо найкращих майстрів і мистців з усього світу, ми повідкриваємо школи, побудуємо величні храми! Ми матимемо власну флоту, власне військо і власні зброї, так що вже ніхто не відважиться на нас нападати, і ніхто не посміє ділити нашу землю, мов круки жир!

І молодий вождь, зринувши душею у піднебесні висоти, накреслював запальними словами візії прекрасного майбутнього своєї землі. Промовляло з нього святе надхнення, незламна віра й непереборне бажання чину та посвяти. І в цей момент Жаїрі здавалося, що бачить перед собою казкового лицаря, здатного справді перевернути землю догори коренем, бачить героя, для якого ніщо не стане на перепоні. Захоплена владою його запалу, вона й сама вже була переконана, що станеться саме так, як казав Татаурана. Вона вже бачила його в авреолі слави володаря великої держави, а себе — королевою, до ніг якої схиляються тисячі власних підданих і найвизначніші достойники з усього світу. Якою ж мізерією у порівнянні до того були її недавні мрії над розстеленою хустиною чи давніші, що не сягали далі від бажання — стати дружиною якогось жалюгідного бандейранта! О, Татаурана правду сказав, передбачаючи, що вона його ще сама проситиме взяти її за дружину, щоб вчитуватиме з його очей кожне бажання! Бо хіба ж не варто? Вона згодна його навколішках благодати, ноги йому мити, щоб лише зійшов із своєї висоти до неї, щоб узяв за дружину і посадив побіч себе на троні!

— Чи ж тоді схочеш мене за дружину? — мимовільно зірвався вголос у неї з уст болючий сумнів.

— Коли? — ніби прокинувся із сну Татаурана.

— Коли все піде так, як ти передбачаєш.

Татаурана витверезів цілковито і, ставши перед Жаїрою, упер у неї гострий, як риб'ячі ості, погляд.

— Та ти ж зарікалася, що не будеш моєю жінкою.

— О, Татаурано! — винувано вигукнула дівчина і простягнувши до нього благально руки. — Вибач мені, прошу тебе ще раз! Я ж тоді це того не знала...

— Чого не знала?

— Що ти хутко станеш володарем держави. Татаурана похилив голову й сумно посміхнувся.

— Занадто забігаєш вперед, Жаїро, — сказав гірко. — Я взагалі не знаю, чи ми збудуємо державу, а, як і збудуємо, то не так хутко.

— Коли?

— На це потрібні десятки років, дівчино... Жаїра вражено відкинулася назад, бо в її очах Татаурана раптом змалів, змізернів і з ге-

роя-лицаря та з казкового королевича став знову лише вбогим морубішабою маленького племені.

— Ха-ха-ха! — силувано розсміялася вона, вкладаючи в свій сміх всю силу іронії, на яку лише могла здобутися, щоб помститися на цьому жалюгідному дикунові за щойно зазнану обиду щастя. — Ха-ха-ха! Ти чудово вмієш розказувати казки, Татаурано! Тобі можуть позаздрити не лише дикуни із пралісу, а навіть і фахові блазні з аристократичних дворів... Дякую тобі, що розвеселив мене... Може розкажеш ще щось? Ха-ха-ха!

Густі брови вождя грізно збіглися над переніссям, позаломлювалися круто посередині, і більше не тріпотали, а припухлі дитячі уста розтягнулися в тонку сіру риску.

— Чому б і ні? — вклонився він однаково галантно, як і насмішливо. — Придворний трубадур її божественної милости королеви лісу Каа, яка, до речі, з браку власного двору, мусить вдовольнятися гостинністю тростяної індіанської оки, — все є на наказ своєї володарки... На цей раз сумирний слуга і трубадур збіглої рабині з порубцьованою батогами спиною просить милостивої ласки — послухати легенди про Таїну Кана — «Зоряного Мужа» в надії, що її божественна величність зволить великодушно дарувати брак гітари, по яку треба б було бігти до оселі, а якої в оселі немає, і на якій, з рукою на серці, трубадур не вміє грати...

Кланявся, прикладав руку до серця і зовсім ошелешив Жаїру гротесково-вишуканим стилем.

— Божественна Каа зволить послухати...

Ще тоді, коли індіанське плем'я каража не вмело обробляти землі й живилося рибою, звіриною та дикими овочами, жило собі одне подружжя, що мало дві доньки. Одна називалася Іамеро, а друга — Денаке. Іамеро була старша і любила, щоб усі хвалили її красу, а Денаке соромилася своєї зовнішності, бо уважала себе дуже поганою. Старша мріяла про надзвичайного чоловіка, а молодша годилася одружитися з кожним, хто мав би добре серце і дбав би про майбутню родину.

Кожного вечора, коли сходила темінь і вкривала землю, Іамеро сідала перед окою і посилала свої мрії до зірок, що висіли високо в синьому небі.

«Дивися, тату, — казала вона, — там є Вечірня Зірка. Як вона чудово блищить у своєму тремтячому промінні! Я хочу, щоб вона була моєю! Я хочу одружитися з нею!»

Батько тільки сміявся з чудного доччиного бажання і казав, що ще ні один смертний не досягнув зорі. А тут раптом Вечірня Зоря мала б зійти на землю, щоб вдоволити примху вередливої дівчини!

Та Іамеро не слухала батька і щовечора вперто простягала руки до Вечірньої Зірки, бажаючи її зійти на землю.

І от глибокої ночі, коли вже всі спали, зда-

лося Іамеро, що хтось є поруч неї в гамаку. Вона схопилася і закричала злякано:

«Хто ти є і чого хочеш від мене?!»

Глибокий таємничий голос відповів їй:

«Я є Таїн-Кан — Вечірня Зоря — до якого ти давно посилала свої думки. Я зійшов на землю, щоб вдоволити твоє прохання і стати тобі чоловіком».

Зараз же повставали батьки Іамеро й сестра Денаке, неспокійні, повні очікування та здивування, і поспішаючи одне поперед одного, розпалювали багаття, щоб при його світлі краще придивитися до небесного гостя.

А коли вже вогонь розгорівся, наступило велике розчарування: Таїна-Кан, що стояв серед них освітлений вогнищем, виявився старим-престарим чоловіком. Його волосся було біле, як бавовна, його плечі — зігнуті, його шкіра — в'яла й поморщена. Бо мав Таїна-Кан довгий вік і міг сяяти лише з неба.

Іамеро гірко розчарувалася, заломила над головою руки і закричала із злістю:

«Не хочу тебе за чоловіка, хоч би ти й тисячу разів був Вечірньою Зарею! Я краще почекаю, поки мене посватає гарний юнак каража!»

Мовчки обернувся Таїна-Кан, відступив від гамака гарної Іамеро й попростував до виходу.

Але Денаке, що все бачила й чула, і якої серце було повне м'якості й доброти, кинулася за гостем, зупинила його і сказала:

«Не йди, добрий Таїна-Кане! Коли моя сестра не хоче тебе, — дивись! — я готова з тобою одружитися, хоч і не є такою гарною, як Іамеро!»

Вражено підніс голову Таїна-Кан і здивувався дуже, побачивши велику доброту дівчини, і відразу погодився лишитися.

Зараз же на другий день Таїна-Кан сказав своїй молоденькій дружині:

«Я тепер твій чоловік і мушу працювати, щоб ти не терпіла голоду. Буду вирощувати плоди, яких каража ще не знають. Піду».

«Я хочу також іти з тобою!» — крикнула зараз же Денаке.

«Ні, — заперечив Таїна-Кан. — Ти жінка і мусиш лишатися вдома. Але ввечері, коли я, втомлений цілоденною працею, вернуся додому, ти повинна мене розважити й освіжити своєю ласкою».

Слухняно замовкла Денаке, шануючи волю свого чоловіка.

А Таїна-Кан пішов до ріки Арагвая, зайшов глибоко в її воду й заговорив до хвиль, що бігли повз нього:

«Ви, — сильна і чиста вода, — допоможіть мені! Я старий і немічний, але маю молоду і люблю дружину, яку мушу прогодувати.

І хвилі відповіли так:

«Пірни на дно, Таїна-Кане. Там ти знайдеш насіння, з якого виростиш плоди, що їх ще досі плем'я каража не знало, а вода змие з тебе старість і верне тобі юнацьку молодість і красу».

І зробив Таїна-Кан так, як сказали хвилі, і виніс із дна ріки повні жмені насіння, а, відчувши в собі велику силу, зараз же взявся рубати дерева, приготівляючи землю під майбутнє поле.

День схилився до вечора, а Таїна-Кан усе не приходив, і на Денаке напав страх. Вона боялася, щоб із старим чоловіком не сталася якась лиха пригода, і побігла його шукати.

Та яке ж величне було її здивування, коли на свіжообробленому полі вона побачила не старця, а гарного юнака, високого росту, повного життя і сили. Його шкіра була мистецьки розмальована фарбою уруку, його голову, руки й ноги прикрашували чудові вироби з барвистого пір'я.

Побачивши так зміненого свого чоловіка, переповнена щастям Денаке кинулася в його обійми. А він був щасливий її щастям і її турботою про нього.

Коли вони повернулися додому, горда Денаке показала нового Таїну-Кана своїм рідним.

Однак, коли Іамеро побачила цю чудесну переміну, вона стала цілком хворою від заздрости й закричала:

«Таїне-Кане, ти належиш мені! Що ти маєш спільного з Денаке?! Згадай собі, що ти зійшов з неба на моє бажання, а не на бажання моєї сестри!»

Але Таїн-Кан відповів твердо:

«Замовчи! Це правда, що я прийшов на твоє

бажання, але ти мене відкинула. Мене прийняла Денаке. Вона любить мене, і я залишусь з нею назавжди».

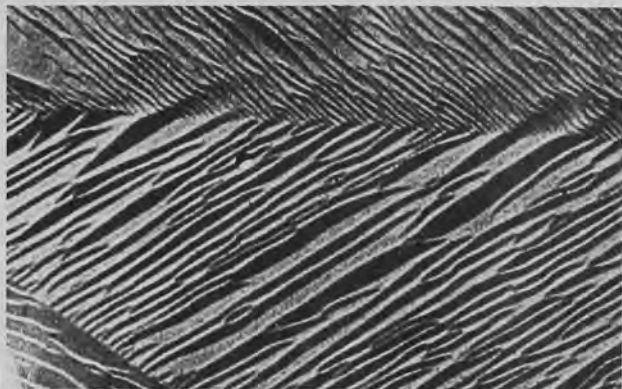
Ця відповідь дуже вразила горду Іамеро. Вона з розпuki підскочила високо вгору й жаливо крикнула. Але, коли ноги її знову торкнулися землі, на її місці з'явився невідомий птах, який кричав далі з тією самою силою. І його голос був так повний самотності й жалю, що кожний пізнав би крик розбитого і викиненого з душі серця Іамеро.

Денаке і Таїна-Кан щасливо жили до самої смерті, і власне від Вечірньої Зорі навчилися каража вирощувати овочі й збіжжя. А з гордої

ЧИ ЗНАЄШ, ЩО ЦЕ?

ЗАГАДКИ ЗІ СВІТУ НАУКИ І ТЕХНІКИ

1

3

2

4

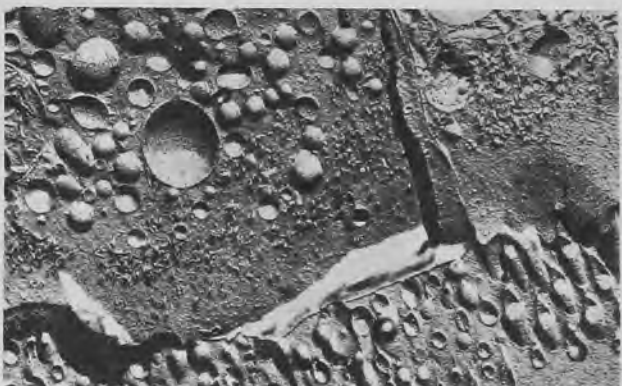
Іамеро лишився нічний птах урутан, який і досі лякає праліс своїм розпучливим, зловісним криком.

— Така є легенда про Зоряного Мужа, Жаїро, — скінчив тихо й сумно Татаурана. — А ти подумай над нею — може, вона тобі дещо скаже...

У Жаїри пропала охота до кпин і сміху. Вона сиділа нахмурена й зосереджена, розв'язуючи загадку: чи доля судить Татаурані перемену в Таїну-Кана, чи ні? Щождо себе, то вона не була ніжною і доброю Денаке, ні!

Татаурана зрозумів її і насупився знову:

— Я не Таїна-Кан, Жаїро, не чекаю чуда у хвилях Арагваї і не маю нічого, крім відважних плянів на майбутнє і великої любови до тебе. Люблю тебе, дівчино, з першого погляду, і ця любов, мабуть, буде довшою від мого життя. Я покохав тебе раніше, ніж ти собі на моє кохання заслужила, але одружуся з тобою лише тоді, коли ти станеш гідною його і кохатимеш мене в рівній мірі, як я тебе. Запам'ятай собі, що хоч я тільки скромненький собі морубішаба малочисельного дикунського племені, — мої вимоги до дружини не є нижчі, ніж би вони були, коли б мою голову прикрашала не пір'яна, а золота корона імператора. Мені потрібно такої дружини, яка б погодилась зі мною іти крізь вогонь і смерть, не чекаючи заздалегідь винагороди.

5

- 1) Це не дюна на пустині, а мікро-фото з повер-хні широго золота, гладенько вишліфованого. Покриття: 24,000 разів.
- 2) Це кристалик бензолу — який знаходимо в газоліні тощо. Покриття 23,500 разів.
- 3) Це краплинки тошу — масла у звичайному мотузі — покриті 8,800 разів.
- 4) Це перерізі клітинки звичайних дріжджів. Покриття 24,400 разів.
- 5) Це клітинки з тварин — з мишей. Покриття 23,200 разів.

ЦІКАВЕ ПРО БУРЛАК

ЧОМУ БУРЛАКИ НЕ МАЮТЬ ПРАПОРА?

Таке питання часто можна почути при нагоді всяких урочистих імпрез: з'їздів, стріч тощо. Інші курені пишаються своїми різнобарвними прапорами, а «Бурлаки» або нічого не мають, або в кращому випадку виступають під маленьким знаменом радше гурткового ніж курінного формату. Мало хто знає, що «Бурлаки» також мають свій прапор! Покидаючи рідні Карпати, «Бурлаки» заховали свій прапор у колибі на карпатській полонині і, як сказано в «Бурлацькій Правді», покажуть його тільки тоді, як побурлакувавши світами, повернуться назад!

БУРЛАЦЬКА КОЛИБА

Нав'язання до бурлацької традиції у словах маршу «Бурлаків»: «побурлакуємо світами, а повернемось назад»... означає, що «Бурлаки» своїм осідком вважають рідні Карпати і свою головну «Колібуну» мають десь у Горганах чи Чорногорі. Давній переказ говорить, що колись жив Перший Бурлака, який ходив по Горганах і загубив там свій черевик, гублячи при тім свою волю, бо не міг більше мандрувати. Цей черевик мають «Бурлаки» знайти. Колиба Першого Бурлаки в Карпатах, однак буде замала для всіх, і тому «Бурлаки» можуть «повернувшись назад» вибудувати для себе більшу.

Подав Муньо

ВІДПОВІДІ ДО БУРЛАЦЬКИХ РОЗВАГ

1. Співзника.
2. У темряві.
3. Чекати, аж устане.
4. Перед фріккером.
5. Коли не паде лопат.
6. Коли воля замєранє.
7. Коли хтось вивітає вас і в руки.
8. Сходи.
9. Щоб закрити свого голову.
10. Можливо, щоб нія тебе не побачили.
11. Так, якщо склянка повна молока.
12. Той, що має найбільший яву.

МАРШ БУРЛАКІВ

Пісня Курня ст. пластуни «Бурлаки», створена 1947 року на еміграції
(Один голос)

Marciale Слова й музика: ***

Гей, ми бур-ла-ки, бур-ла-ки, кожний до тру-дів при-
вик, замість грізно-ї від-зна-ки носим по-дертий че-ре-
вик. Нас не зляка-є ля-ві-па, а-ні Са-га-ри піс-ки.
мо-ре для нас по ко-лі-на, а Міс-сі-сі-пі по кіст-ки.

Гей, ми бурлаки, бурлаки,
Кожний до трудів привик,
Замість грізної відзнаки
Носим подертый черевик.

Нас не злякає лявіна,
Ані Сагари піски,
Море для нас по коліна,
А Міссісіпі по кістки.

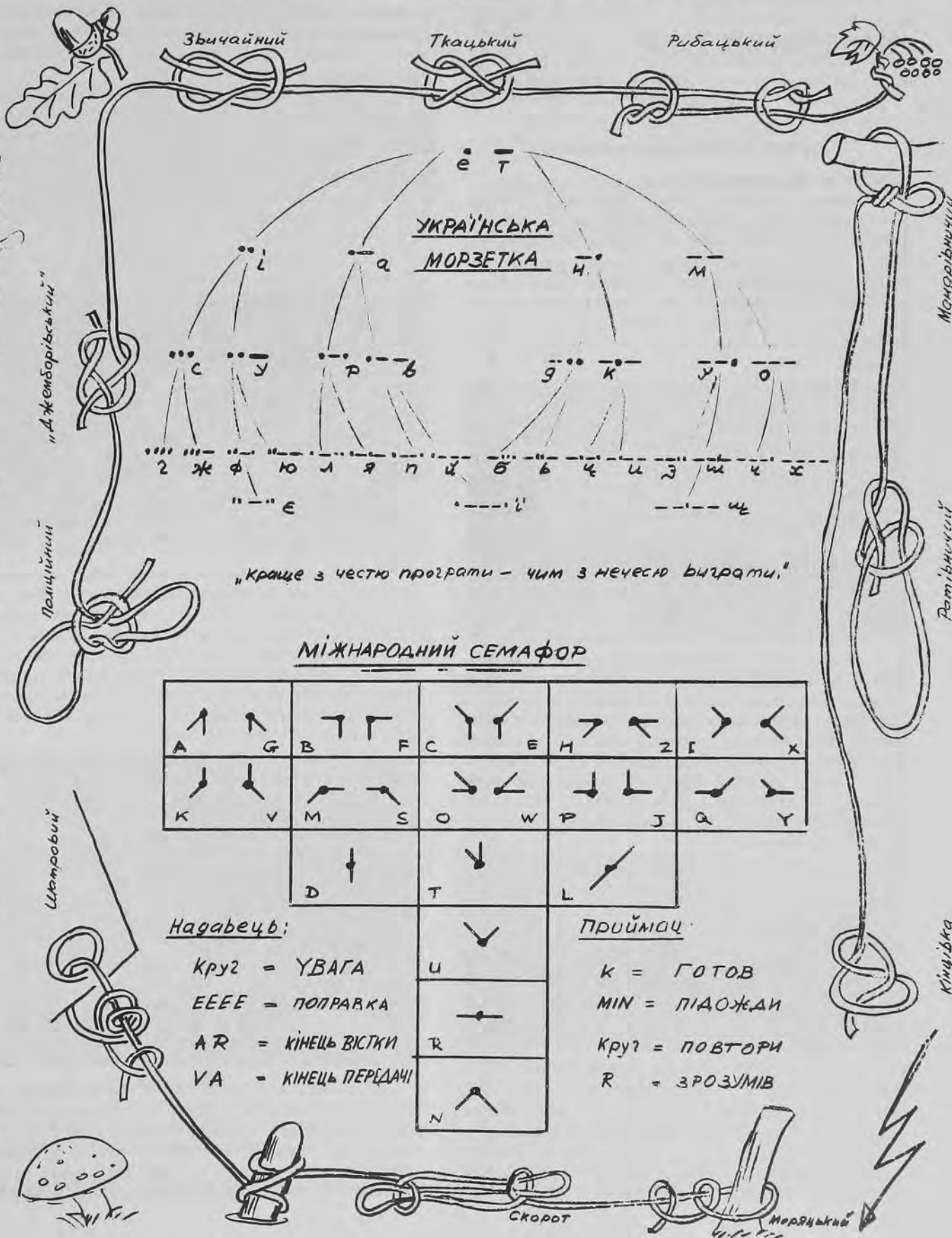
БУРЛАЦЬКІ РОЗВАГИ

1. Що може впасти і не вдаритись?
2. Де буде кіт, як згаситься світло?
3. В який спосіб витягнути з-під слона диван, на якому він сидить?
4. Перед якою людиною здійсмається завжди капелюх?
5. Коли три грубі пані стоять під одним маленьким парасолем і не змокнуть?
6. Коли сітка затримує воду?
7. Як найлегше зловити рибу?
8. Що веде до хати, але ніколи не входить в хату?
9. Чому кухар завжди вкладає високий білий чіпок?
10. Що робиш, коли бачиш великого лева?
11. Чи можеш кинути склянку на землю та не виляти води?
12. Який апостол мав найбільший капелюх?

З Бурлаками в мандрі!

Звичайний

Ткацький

Рибачький

Мандрівний

Ратівний

Кінчик

Джентльменський

Поліційний

Штормовий

Скорот

Моряцький

Е Т

УКРАЇНСЬКА

МОРЕЗЕТКА

Н

М

"Краще з честю програти - чим з нечесю виграєти."

МІЖНАРОДНИЙ СЕМАФОР

A	G	B	F	C	E	H	Z	I	X
K	V	M	S	O	W	P	J	Q	Y
D	T	L							

Надавець:

Круг = УВАГА

ЕЕЕЕ = ПОПРАВКА

AR = КІНЕЦЬ ВІСТКИ

VA = КІНЕЦЬ ПЕРЕДАЧІ

U

R

N

Приймач:

K = ГОТОВ

MIN = ПІДОЖДИ

Круг = ПОВТОРИ

R = ЗРОЗУМІВ

МАНДРІВНИЙ ТАБІР

«ПІВНІЧНІ ВОДИ»

(уришок з таборового записника)

Вівторок, 20 липня 1965 р.

Ранок погідний. Повіває холодний вітерець. Уставання о год. 6:30 при температурі 40 ступенів. По руханці, митті і наказі збиваємо табір і їмо на снідання останки наших харчів: чай з молоком, вівсяні платки з цукром і хліб з мармелядою. Залишається ще кілька буханців хліба, молоко і лімоняда в порошок. О год. 7:30 температура підноситься до 51 ступенів і вже є цілком тепло.

О год. 8:30 усі човни завантажені, і відпливаємо на озеро Райт. Воно вузьке і довге. Пливемо в західному напрямі до нашого останнього переносу на східну відногу озера Опіонго. Перенос довгий на 1/2 милі, з рівною і вигідною стежкою. Переправа йде справно: не обтяжують нас харчі і кожний має вже добре опановану техніку по десятих днях мандрівки. Також усі направлені фізично по вісімгодинному переносі попереднього дня.

О год. 9:30 усі дев'ять човнів і виряд перенесені над Опіонго. Перед нами ще тільки плава до наступного нічлігу і до пристані далі на південь. Знову бачимо людей. На березі кілька фамільйних шатер, а на воді моторівки. Погода далі соняшна, але досить холодно і дме західний вітер. Пливемо в південно-західному на-

прямі. Всі човни тримаються разом у відступах 20-40 ярдів. Ми всі в доброму гуморі — співаємо. Дехто скидає сорочку, не зважаючи на холодний вітер, і опалюється. Усі веслюють справно і сидять відважно на сидженнях мимо досить високих хвиль, що часом перебиваються через береги човнів.

Год. 11:30. Припливаємо до просмику при кінці східної відноги озера. Півострів на західному березі має добре місце на табір: рівна площа на високому березі і заслонена від вітру пристань. Підпливаємо до пристані, де стрічаємо американську родину з дітьми з Вашингтону, що відпочиває при березі. Вони вже цілий тиждень плавають і табують над Опіонго. По спільній виміні вражень вони відпливають, а ми зачинаємо табове господарство.

Один човен пливе на другий берег відкопати харчі, що ми їх залишили, табуючи там на початку мандрівки. Яму з харчами знаходимо розгребану ведмедами і бракує кілька пушок м'яса, але ще вистачить на обід і вечерю. За півгодини кухня вже димить і стоять шатра у двох рядах. Це якби не ці самі юнаки, що на першому нічлігу розтаборювались дві години, а вечерю варили при електричних лампах.

Год. 1-ша пополуноді. Уже цілком тепло — 75 ступенів. На обід — суп з городини, волове м'ясо, макарони і компот. Цілком добре на останній день табору. По обіді звичайні таборіві зайняття. Одні перуть в озері свій одяг, другі плавають і опалюються на сонці, інші порядку-

ють свій виряд, а решта ліниво дрімає в шатрах. Перед вечерею робимо останні знімки, приготуємось до ватри, а члени бурави обчислюють точкування вправ з-перед двох днів і плянують наступний день. Біля нас перепливає кілька човнів у напрямі північної відноги.

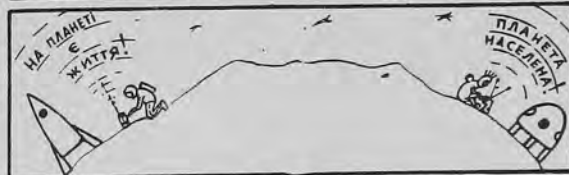
О год. 6:00 ввечері — вечеря. Знова зупа, але цим разом горохова змішана з бульйоном, м'ясо, макарони, хліб і лімоняда. По вечері засідаємо до останньої, прощальної ватри. Аж дивно всім, що так хутко проминуло вже одинадцять днів табору і завтра знову будемо сидіти при столі і спати в ліжках серед великоміського гамору. Дехто вже снує пляни мандрівного табору наступного року і мріє, яким він буде тоді героєм серед тих, що перший раз будуть на мандрівці.

О год. 10:30 вночі усі вже в шатрах і починаємо хропіти. Однак наш таборовий день ще мабуть не скінчився. Перед північчю чуємо гамір перевертаних казанів, що ми їх посклали на нашій фасолі з беконом на снідання. Це великий чорний ведмідь прийшов вечеряти. Відганяємо його криком і кількома фаєрверками. Через півгодини чуємо биття в горшки і крики

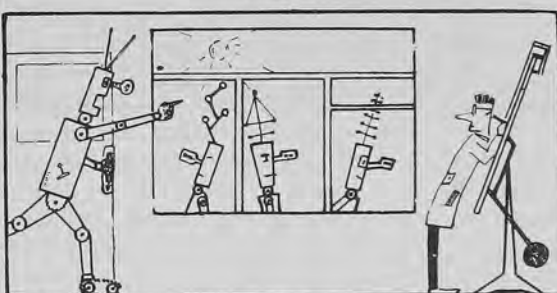
далеко над озером. Це певно наш ведмідь пробує щастя в другому таборі. Однак, він ще раз вертається до нашої фасолі, але тим разом ми вже на нього чекаємо і відганяємо у бік озера. По хвилині чуємо хлюпінт води — ведмідь переплив на другий берег просмика шукати більш гостинних людей. Так і ми назвали це місце «Півострів Великого Ведмеда».

Остаточно табір затихає і ми засипляємо во- станне при шепоті канадських смєрек.

На веселій орбіті

Без слів...

— Терміново винайдіть щось подібне, бо моя антєна вже вийшла з моди...

Хто з чим...
Малюнки Б. ГОРБАЧЕВСЬКОГО.

ВСЯЧИНА

ЦІКАВЕ З ПРИРОДИ

ДВОБІЙ ІЗ ЯСТРУБОМ

Це сталося в селі Ульяновик, в околицях югославського міста Беловар. Гуска зі своїми гусятами паслася в садку. Несподівано з високости на пташат каменем упав яструб. Але гуска не злякалася, а як вірна мати кинулась із сичанням на хижака, схопила його за горло і почала бити крильми. На допомогу їй поспішив гусак. Після короткої боротьби гуси вбили яструба.

ВАКАЦІЇ І ТАБІР “БІЛІ АКАЦІЇ”

Розвинути мандрівництво і зробити його популярнішим серед нашої молоді — це одне з головних завдань, яке ми поставили собі ще в 1945-ому році, засновуючи 1-ий Курінь УСП «Бурлаки». І сьогодні ми, бурлаки, як і тоді, далі віримо, що мандрівництво є одним із найбільш успішних виховних засобів.

Перебуваючи в Німеччині, ми сконцентрували свою енергію для опанування однієї з емоційніших ділянок мандрівництва — альпіністики і мандрівного лещетарства. Переїхавши на американський континент, «Бурлаки» перші почали організувати мандрівно-водні табори. Сьогодні, по таких теренах як Адірондак Парк, Альгонквін Парк і околицях Темангані, де відбулися перші наші табори, мандрує вже багато груп пластунів — дуже часто під проводом колишніх учасників наших таборів. І саме це дає нам, «Бурлакам», задоволення та заохоту до дальшого шукання щораз нових теренів для дальших мандрівок наших пластунів.

***

Одного літа ми zorganizували ще один мандрівно-водний табір, однак, тим разом, трохи інакший від попередніх. Траса табору була настільки недосліджена, довга і дика, що було б нерозважно брати когонебудь без відповідного вишколу і фізичної заправи.

Табір підготував і провадив Папірчик (пл. сен. Ігор Король) — багатократний комендант

водних і лещетарських таборів. Учасників було сім: Довжина траси — 198 миль. Час плавби — 10 днів. Табір складався — з двох каяків-клеппера, одного дерев'яного кану і одного алюмінійового клеппера-каяка, а властиво це був кану.

Табір почався на річці Матагамі біля містечка Смутт Рак Фола (там де раки падають). Ріка Матагамі вбільшості спокійна, однак, через низький рівень води, були досить небезпечні декотрі переїзди, особливо для тих каяків, на котрих пливли пластуни більшої ваги як 276 фунтів. Каяки виявилися досить непрактичні на таку туру через свою делікатну конструкцію. Далше, як ми запливли на більшу ріку Мус, яка теж доволі спокійна, однак місцями немовби перепливала через камінні тераси і на них знову була дуже бистра течія. Тут небезпека розбитись об каміння була менша, але за те хвили були такі високі, що ми часом одні одних не могли бачити.

Табір на нічліги ми розбивали зараз над річкою, бо ліс, яким були зарослі береги, був зовсім

непроходимий і вбільшості забитий. Погоду ми мали гарну, однак навіть і в соняшний день приємно було мати на собі светер. Ночі були холодні — декілька разів наші шатра на ранок були цілком обмерзлі. Черевики ми розігрівали гарячою водою, бо так замерзали на ранок, що були тверді мов із заліза.

На десятий день нашої плавби, ми прибули

до нашої мети. Було це мале містечко Мусоні, розташоване біля гирла ріки Мус, де вона вливається у Джеймс Бей. Це маленьке містечко сполучене з цивілізацією тільки залізничною лінією. Потяг приїжджає туди раз на три дні. І тут у цьому маленькому містечку серед канадійської півночі нас ждала найбільша несподіванка — ми зустріли українську родину! Розуміється, ці люди прийняли нас із гостинністю, якої ви можете сподіватися тільки від українців. Дуже вони тішилися нами, бо це перший раз за кількадесять років, що вони побачили інших українців. Ми в них посиділи цілих три дні, бо чекали на поїзд. Підчас тих трьох днів, господар возив нас своїм моторовим човном по ріці. Цей господар має велику власність. Має свій тартак, єдиний

на цілу околицю. Розповідав він нам свої переживання і свої пригоди. Про тих українців, їхній побут і історію їхнього поселення добрий письменник напевно міг би написати ціле оповідання, не менше цікаве від оповідань Джека Лондона.

Назад ми повернулися потягом. Траса цього нашого табору була найдалі на північ від усіх наших попередніх трас і мабуть найдалі на північ від якихнебудь пластових таборів дотепер.

Учасникам табору, крім приємних споминів, залишилося почуття вдоволення з довершеного трудного діла. Залишився теж досвід, який може колись ще комусь дуже припадуться.

Муньо

25. 11. 1964 р.

СПОРТ

ДОВБНЕЮ,

„ЧИ ЛАГІДНИМ СПОСОБОМ“

Хоча живемо в атомовій добі, та ще до того в одній з найбільш цивілізованих країн світу, справи особистої безпеки та охорони майна набирають щораз то більше прикмет кам'яної доби. Особливо по великих містах. Кожного дня газети Нью-Йорку, Чикаго чи Лос Анджелес рапортують про численні напади, грабунки, побиття тощо, які нерідко відбуваються перед очима байдужної публіки. Якщо б Дік Трейсі або Супермен дійсно існували, ми могли б полягати на їх поміч. На жаль, ці панове роблять порядок тільки в коміксах і телевізійних програмах. Виглядає, що ми, так як колись наші печерні предки, мусимо побільше полягати на свою зарадність у небезпечних ситуаціях. Тому, що незручно проходжуватися по вулиці з довбнею в руках, що покищо нелегально є сидіти із скорострілом чи базукою в парку, треба б мати при собі зброю, яка була б ефективною супроти злочинців і рівночасно допущена правом. На мою думку, такою зброєю є джію-джітсу, джудо і караті.

Джію-джітсу, яке всі зрештою знають, це спосіб оборони від напасника, від давен-давня практикований у Японії. У перекладі, джію-джітсу означає «лагідний спосіб». У менш дослівному перекладі джію-джітсу значить «побідити подаючись». Це спосіб боротьби побудований на zasadі уживання сили і ваги супротивника. Коли сильніший і тяжчий супротивник напасте меншого і слабшого чоловіка, цей не протиставиться силі напасника, а навпаки, подається, щоб вибити його з рівноваги і при цій нагоді «унешкідливити» його. Джію-джітсу вимагає довгої і послідовної заправи, але зате винагорода є велика. Людина, яка перейшла послідовний курс джію-джітсу, набуває незвичайну фізичну справність, швидкість децизії, певність себе, притомність ума і, очевидно, респект — із боку сильніших.

Джудо — теж японський спосіб боротьби, побудований на засадах джіу-джітсу і базується на наукових принципах підйоми і рівноваги. У 1872 р. д-р Кано спопуляризував джудо як свого роду спорт і спосіб фізичного і духового виховання людини. Сьогодні джудо цілковито заступило джіу-джітсу. На останній Олімпіаді вперше запроваджено джудо як особну спортову дисципліну.

Караті або боротьба «відкритої долоні», без уваги на те, що це теж дуже ефективна оборона, не поручаємо. Поперше — на краю долоні творяться мозолі і гидко виглядають. Подруге — ударом долоні вишколений каратист може вбити людину, а потрете — той, що досягає певного ступеня досконалості в караті, мусить реєструватися на поліції.

Яко Тако

М. Кошар, Бурлака

ДЕЩО З ІСТОРІЇ ЛЕЩЕТАРСТВА

Лещатарський спорт із кожним роком зростає, стає ще більше прихильників. Вітрини крамниць заставлені лещатарським одягом та вирядом. Радіо, преса й телевізія подають новини з лещатарського спорту та інформують про снігові умовини. Нові лещатарські терени виростають на горбах навкруги міст. Машини на замовлення роблять сніг.

І не дивно. Лещата ж мають свою тисячолітню історію. Їх знали в Норвегії вже в кам'яній добі, на 5,000 років до народження Христа. Найстарші, дотепер знайдені лещата зберігаються в музеї у Швеції. Слово «скі» — норвезьке і виводиться з індо-германського пня. Норвегію і Швецію вважається колыскою лещатарства.

Розрізняємо три типи давніх лещат:

1. Північний тип — широкі, короткі, підбиті шкірою. Їх ще й тепер уживають де-не-де в Сибірі.

2. Південний тип — довгі, подібні до сучасних, уживані колись в середній Європі.

3. Центральний тип — з рівцем на полозах а права підбита шкірою й коротша за ліву, для відштовху. Уживані колись в Ляпландії.

В давнину лещатами користувалися для транспорту й ловів. Згодом, особливо в Сканді-

навських країнах набрали вони мілітарного значення. У війні Фінляндії з Росією в 16 стол. лещата були вживані для транспорту військових частин.

З'їздова техніка розвинулася щойно з поширенням лещатарства в Альпійських країнах в 1800 роках.

До США привезли лещата скандинавські моряки, що прибували до Каліфорнії в другій половині 18 сторіччя, шукаючи золота.

1. Лещата (без в'язань) для правої та лівої ноги:
  - а) різняться
  - б) однакові
2. Кийки для правої руки та лівої:
  - а) однакові
  - б) різні
3. Для поворотів з кийками вживаємо:
  - а) праворуч — правий; ліворуч — лівий кийок
  - б) навпаки
4. При з'їзді впоперек гори:
  - а) праве коліно зігнуте більше
  - б) ліве коліно зігнуте більше
  - в) обидва коліна зігнуті однаково
5. Для амортизації з'їзду (гладкого з'їзду) на хвилястому терені:
  - а) на горбках присідаємо; у долинах випростовуємось
  - б) навпаки
6. Загальна засада для правильного добору сма-ру є така:
  - а) більший мороз — твердший смар
  - б) навпаки
7. В'язання лещат для крутобігу є вмонтовані:
  - а) ближче переду лещат як для з'їздового бігу
  - б) навпаки
  - в) однаково
8. Загальна засада для правильного добору лещат:
  - а) м'якший сніг — м'якші лещата
  - б) навпаки
9. Зимово олімпіада відбувається:
  - а) кожних два роки
  - б) кожних чотири роки
10. Лявіни бувають виключно:
  - а) на весну
  - б) в зимі
  - в) будьколи.

ВІДПОВІДІ
на питання з лещатарства

а '01
б '6
в '8
г '2
д '9
е '2
ж '7
з '8
и '2
й '1

ОЦІНКА:

1 — 5 — незадовільно
6 — 7 — задовільно
8 — 9 — добре
10 — дуже добре

ЗИНОВІЙ МАРКЕВИЧ

Мистець у крутобігу (сляльомі), з'їздовому бігу та альпійській комбінації за першість Української Спортової Централі Америки і Канади на 1955 рік. Змагання УСЦАК-у відбулися на весні 1965 р. у Монт Блянк, Квебек, Канада.

Зенко є членом Карпатського Лещатарського Клубу у Нью-Йорку. Є заавансованим лещатарем теж і серед американців. Належить до групи «А» найкращих лещатарів.

Щорічно бере участь у змаганнях за першості Сходу США та є завжди у першій шістці. На весні 1964 р. брав участь в елімінаційних змаганнях в Аспен, Колорадо, які вирішили про участь репрезентації США на Зимових Олімпійських Ігрищах в Інсбруці, в Австрії.

Окрім лещатарства Зенко займається тенісом, плаванням та їздить на водних лещатах. Працює в «IBM» в Пакінсі, Стейт Нью-Йорк, США.

Зенко Маркевич переїздить ворота сляльому під час елімінаційних змагань в Аспен, Колорадо.

МОЛОДЕ ПЕРО

ЛЕЩАТА

Морозний день, іскристий сніг;
Блискучі очі, бадьорить сміх.
Тут повно сонця, женусь за тінню,
Горує радість над височінню.

Шамшання лещат і вітру свист,
Один ще закрут, один ще з'їзд,
І швидкість руху, свідомість сили —
Здається, наче б несуть нас крила.

Гурток «Серни»
34 кур. ім. «Героїнь з Кінгіру»
Сиракюзи, США.

ЧОМУ НА МІСЯЦЬ?

Із попередніх чисел «Юнака» ми довідалися, як збудований міжпростірний вегікул ЛЕМ (ЛЕМ — Лунар Екскурсіон Модуль), та що до 1970 року американські астронавти мають приземлитися на Місяці. У приватних дискусіях у часописах і в американському конгресі стрічаємось із закидами, що, мовляв, подорож на Місяць — це непотрібний грошовий видаток, що людині немає потреби їхати на Місяць, що нічого нового не навчиться.

Фонди призначені на міжпростірні лети можна б використати на будову університетів, регуляцію рік та покращання побуту громадян.

Із подібними закидами стрічались американські піонери, що їхали на незнаний захід, не звертаючи уваги на небезпеки, брак шляхів, на диких звірів, індіанців.

Із цими самими закидами стрічаються відкривці, дослідники, мандрівники, винахідники, люди шляхетної вдачі, що мають у житті ціль: здобути щось велике для науки, відкрити незнане та увінчати ім'я своє і своєї держави вічною славою на сторінках історії.

Колумбові також закидали безглуздя, наївність, безцільність, коли він організував свою відкривну виправу у незнане. А незнане слабодухів страшає, відважних манить. Колумб окрім компасу, відваги і віри в успіх виправи нічого більше не мав.

Астронавти тепер устатковані у наймодерніші міжпростірні навігаційні інструменти. Вони є безупинно в контакт із головним квартиром на Землі та у хвилині захворювання автоматично можуть бути повернені на Землю.

Астронавти — наші модерні піонери, відкривці, дослідники, окрім відваги та віри в успіх посідають велике наукове знання. Добровільно зголосились до цього завдання, щоб своїй нації і собі «слави здобувати».

Кожна людина має ціль у житті чи певне завдання. Держави, нації так само ставлять собі ціль свого існування. Деякі ширять «культуру» мечем, деякі винищують слабших під покришкою ідеї. Американці поставили собі завдання відкрити космічні простори і на цьому базують ціль і гордість нації.

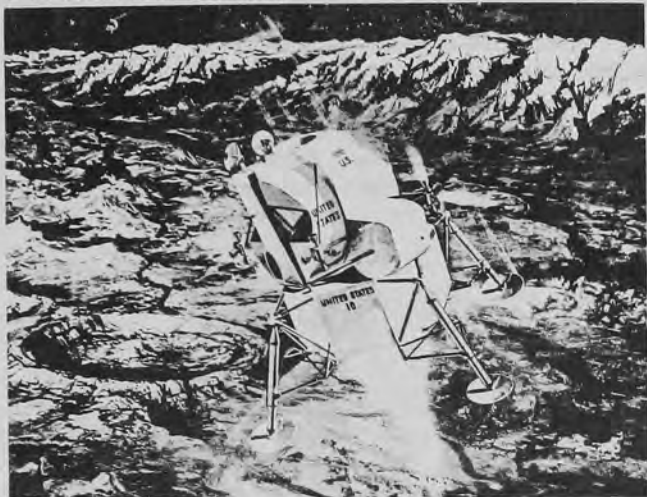
Другою причиною поїздки на Місяць є докладне наукове його дослідження. Недавній лет ГТ-5 переконав найбільше скептичних недовірків, що навіть дусе автоматичні інструменти не виконають того, що виконає відповідно тренувана людина.

Вони заобсервували голим оком з висоти 110 миль, що можна бачити певні і то дуже дрібні деталі. На тій підставі вирішено прискіпити будову орбітної лябораторії. Коли перестали працювати деякі інструменти, астронавти направили їх, або обчислювали своє положення без їх помічі, приземлившись у призначене місце на океані.

Щоб вивчити докладно час і постання Землі треба буде дослідити докладно ґрунт Місяця. Теорія Конт Ля-Плята твердить, що Земля та інші планети в нашій соняшній системі мають той сам вік існування, себто приблизно $4\frac{1}{2}$ — 5 білйонів років.

На Землі важко це нам доказати тому, що вона переходила багато процесів і змін за час свого існування. Місяць натомість не змінив своєї структури від постання світу, він окрім радіації та метеоричних опадів не підлягає жадним змінам, тож ґрунт його є незрушений і знаходиться у незмінену стані. Дослідивши докладно поверхню Місяця, можна точно означити його вік, а тим самим і Землі, як решту планет у нашій соняшній системі.

Знаючи докладно діаметр планет та їх віддаль від Сонця, можна скалькулювати атмосферу всякої планети.

Інформація така з черги є дуже потрібна для будування майбутніх космічних вежікулів на Марса чи на Венеру, найближчих до Землі планет.

По приїзді на Місяць, один з двох астронавтів лишається у кабіні, а другий — командир виходить на розсліди. По піднесенні американського прапору розкладає антену, націлюючи її на Землю, щоб мати стало з нею контакт. Опісля живантажує наукові апарати і уставляє їх на поверхні Місяця, за раніш устійненим пляном.

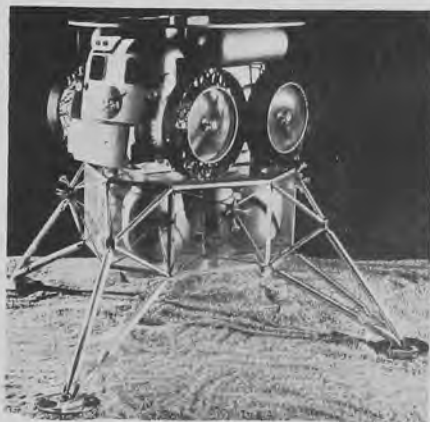

Уставляє радіаційний спектрометр, що визначає насичення та діяння космічних променів. Міряє температуру місячного ґрунту та збирає пробки мінералів, грудки та порошу до спеціальних пушок.

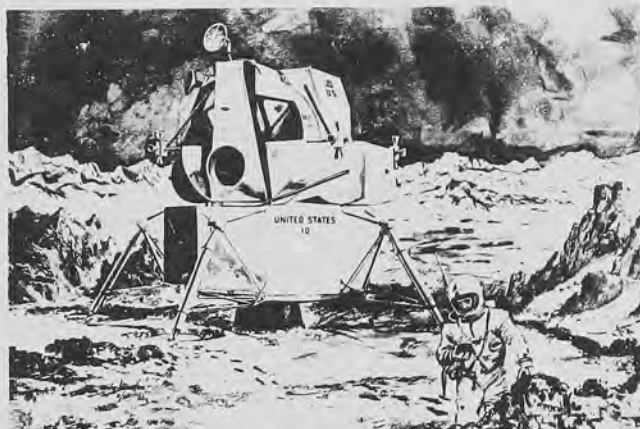
Досліджує кількість опадів мікрометеоритів та інсталує сейсмограф, щоб дослідити докладно, чи на Місяці немає яких вулканів чи внутрішніх потрясень. Аналізує атмосферу Місяця, старається докладно означити гравітацію Місяця та його евентуальні магнетичні поля.

Молотком розбиває каміння, сверлить діри досить глибоко, щоб дістати пробки з глибини місячного ґрунту, що не є нарушена впливом радіації.

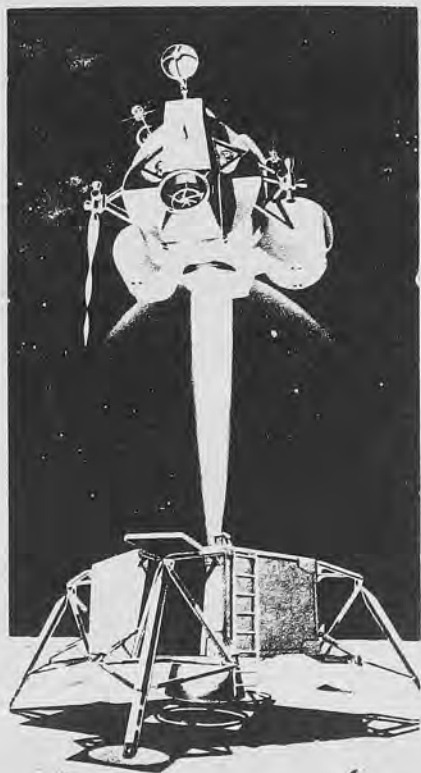

ЗМАГ

ДЛЯ ХЛОПЦІВ МАЙСТРІВ!

По закінченому завданні, астронавти залишають вище згадані інструменти, (та багато більше) на поверхні Місяця, а самі повертаються на землю з багатством наукових інформацій, новими дослідями, новими інформаціями і сугестіями. Залишені інструменти ще довгий час надають на Землю інформації про Місяць телеметричним способом.

Як бачите, бути астронавтом це є велика праця, що вимагає вищої освіти та знання з астрономії, геології, фізики, хемії та багато інших наук.

Як довго є між нами люди, що їх манять недосяжні вершки, недосліджені глибини, необмежені простори і що задуми переводять у чин та осягають ціль — можемо бути певні нашого існування як істот вищого рівня.

Старший Бурлака

Зима. Ще кілька місяців до весни, до мандрів, до прогулянок. У домівці не завжди так весело, як у лісі, чи в горах, чи на човні, на мандрівному таборі... Тож, щоб дуже не було нам сумно — **зорганізуємо змагання!** Змагання поміж собою, поміж гуртками, поміж куреннями. Які змагання?

Змагання цікаві, захопливі, а до того й корисні. Змагання з молотком і пилюкою, із цвяхами і клеєм, із пендзлем і фарбою.

Щоб довше Вас не тримати в напруженню, вяснімо: пластун любить природу, дерева, звірі, птахи. Птахи не завжди є веселі і не завжди співають, бо взимку їм зимно і не мають що їсти.

Тому будемо будувати для них хатки! А хто збудує для них найкращу хатку, дістане **нагороду — гарне шатро на Ваш гурток**, який уфундує для переможців куринь «Бурлаки».

Як будувати?

Заберемось до цієї справи по-інженерськомучу. Інженер, поки щось вибудує, перше робить плян: рисує шкіц, обчисляє всі виміри тощо. Так і ми, поки візьмемось до будови, нарисуємо шкіц-проект. Цей шкіц, чи то плян, повинен бути нарисований «по-креслярськи»: Подаємо вид з-переду, зверху і збоку, подаємо всі виміри, зазначаємо матеріал, колір фарби тощо. Ось наприклад:

Вимоги і правила змагань такі:

- 1) Участь можуть брати пластуни-юнаки або поодинокі, або гуртками, чи іншими групами.
- 2) Всі хатки мусять бути наперед нашіктовані — випляновані, як показано нагорі, а тоді збудовані. Слід прислати шкіц і знімок готової хатки. Слід подати: який матеріал, колір, опис рисунку.
- 3) Писати просто до редакції «Юнака».
- 4) Найкраща хатка одержить нагороду: шатро. Вибирати найкращий проект буде журі із членів куреня «Бурлаки».
- 5) Усі речі треба надіслати на адресу редакції до дня 31-го березня цього року.

Тож — до роботи! Хатка може бути збудована з будьякого матеріалу... за винятком золота (бо задорого) і паперу (непрактично, з огляду на атмосферні опади)...

Бурлаки

$\pm \sqrt{\frac{x}{y}}$ ГУТІРКА ?? ДЕДІ ЮРКА ??

з провідниками гуртків

$$(1+1+1+1+1) = 0$$

$$(5 \times 1) = 10$$

Дорогі Друзі Гурткові!

Прочитавши ці два "математичні візрі", які бачите над цим листом до Вас, напевно подумаете, що я тим разом "посварився з арифметикою". Я хотів би все таки спробувати переконати Вас у тому, що **матиматика не завжди має рацію**.

Ось Вам на це такий приклад: В одному таборі треба було поставити щоглу у приготувану вже яму. Якийсь не дуже дотепний дижурний покликав одного старшого юнака і "наказав": "Піди і постав щоглу".

Послушно пішов цей юнак, та — як не намагався, яких способів не придумував — нічого з його труду не вийшло. Пішов і зголосив свою нещасту. "Значить ти заслабкий", сказав впертий дижурний і посилав по черзі ще чотирьох юнаків. Однак ніхто з них не зміг одинцем поставити щоглу, хоч кожний витратив на це годину часу. **Ось Вам доказ на мою рівняння, бо в тому випадку вислід їхньої праці — рівнявся зеро.**

Дізнавшись про невдачу, бунчужний коротко вирішив: "Ходім і поставмо щоглу"! За пів години спільної праці п'яти юнаків щогла стояла "мов свічка", по всім правилам, готова до вжитку, **причому витрачено тільки одну десятину часу, який зужили одинцем їх попередники — і нічого не зробили. Ось Вам доказ на мою друге рівняння.**

Тож особистий успіх кожного і кожної з Вас залежить дуже від співпраці з друзями. Тільки у спільному зусиллі, змаганні — "конкурентції" і в гурті Вашої **СПІЛЬНОТІ**, можете здобути своє власне "максимум", свій особистий найбільший успіх.

Для цього можна навести багато прикладів. "Чашу першунів" цілої Канади в ділянці відбиванки здобули наші торонтські "Ведмедики" — не кожна змагунка одинцем, але в **дружній спільності**, вартість кожної із них зросла в очах спортивного світу з осягом їх гурта.

Тож: **добре спільності — це Ваше добро! Успіх спільності — підносить вашу особисту вартість!**

Подумайте над тим і погугторте про те на одних із Ваших сходин на початку нового 1966 року!

СКОБІ

Ваш Дедя Юрко

Дорога Подруго Дадо!

У моєму гуртку є одна юначка, що зовсім не цікавиться гуртковими зайняттями, і як я їй зверну увагу, то це їй зовсім байдуже. Я запиталася раз її, що вона зробила б, якби в її гуртку була така юначка як вона, а вона на це мені відповіла: «я її навчила б».

Прошу мені порадити, що я маю зробити із тою юначкою, що не хоче співпрацювати з гуртком.

Заклопотана

Дорога Заклопотана!

Приналежність до Пласту є добровільна, а хто добровільно вписується до якогонебудь тоовариства, той бере на себе певні зобов'язання. Так є всюди, і так є в Пласті. Твоя подруга не хоче виконувати добровільно прийнятих обов'язків члена УПЮ, тому порадьте їй на найближчих сходинах цілого курення виступити з Пласту добровільно. Ми нікого насилу та проти його зацікавлень у Пласті не тримаємо.

Друга можливість, яку Ти або ж упорядниці гуртка повинна була вже ужити, це система пересторог («Життя в Пласті» ст. 206) аж до викреслення включно.

На кожний випадок Ти мусиш зробити якийсь крок і то негайно, бо ця одна юначка своїм поступуванням деморалізує цілий гурток.

Подруга Дада

Дорога Подруго Дадо!

Як часто старші звертають нам увагу, щоб ми не уживали англійських слів у розмові з ними. Всюди це чуємо: у таборі, на сходинах, у школі українознавства, дома — «говори по-українському»... А тимчасом як так послуhati добре, то всі ці старші самі уживають багато чужих слів, як говорять між собою, — лише це не тільки англійські, але й німецькі, польські та російські. Отже, чому кричати на нас, а самі роблять таке саме?

Нестор

Дорогий Несторе!

Те, що пишеш, — гірка правда, і мені соромно шукати для Тебе виправдальної відповіді — чому старшим можна не зважати на розмовну мову та засмічувати її різними — «ізмами». Єдине виправдання, що старшим важче аніж молодшим відучитися від звичок, які мають вони вже довгі роки, — але це не виправдовує неухважливості для рідної мови.

Подруга Дада

НЕ ЗАБУВАЙМО ПОДЯКУВАТИ...

Товариські форми чи звичаї є часто обтяжливі та видаються може Вам, зокрема, коли Ви ще в молодому віці, непотрібним баластом, який можна б відкинути. Можливо навіть, признаю, що «колись у нас» так їх не притримувались точно, як тепер вимагаємо від Вас — зокрема, коли мова про ту товариську форму, про яку саме хочу з Вами говорити, а це — про подяку. Ви знаєте, Дорогі Подруги, як кажеться, що «чемність ніколи не пошкодить»? Так воно із подякою — вона ніколи не може пошкодити. Чую (припускаю) Ваше внутрішнє обурення: «чому маю за кожну річ дякувати — це ж фальш, зовнішня форма, за якою може нічого не криється. Це лише тут такий звичай».

Якось воно так дивно є, що поселившись у заоканських країнах, ми — старші, почали в першу чергу сприймати звички і форми нижчих суспільних шарів, що зовсім не такі то дуже добрі, і їх передаємо Вам, що тут уже виростають. А ви приймаєте це як samozrozumіle і може навіть не подумаете, що в цих звичаях справді наше, а що лише підглянене в італійців, порторіканців чи інших жителів «давтавнів», у яких ми почали наше заоканське життя. От візьмімо хоча б звичай великих весіль, із численними як театральними пробами, «весільним кейком» і грішми в коверті. Але залишім цю тему, бо Вам ще не до весілля, а до того часу, коли воно буде у Вас актуальне, може зрозумієте, що саме така форма його не є конечно потрібна.

Тож поміркуймо про дякування у товариському житті. Ви знаєте, що Ваша шкільна товаришка-автохтонка напевно подякує Вам карточкою за різдвяний подарунок, за гостину у Вас або принайменше кількома словами згадає, як гарно було дістати від Вас святочний привіт. Таксамо повинно бути це samozrozumіlim із Вашого боку у відношенні не лише до чужих але і своїх близьких. Але все у властивій формі і на властивому місці. Треба знати, що, як і коли годиться, і тому хочу Вам шепнути декілька головних засад, що обов'язують нас усіх і є в доброму тоні.

Усно (можна не особисто, а телефоном) дякуємо за:

1) гостину у дуже близьких знайомих, 2) запросини хлопця до кіна, на вечірку, до театру, 3) картку з привітом від друзів, подруг,

родини, 4) зроблену Вам чемність, 5) позичення чогось.

Коротким листом личить подякувати за:

1) побажання з нагоди уродин, градації, іменин, виїзду, вінчання, 2) переслання дарунку з повищих нагод, 3) складання висловів співчуття з приводу смерті когось близького, 4) побажань видужання з поважної недуги, 5) гостини з нічлігом або перебування більше як 24 годин у домі товаришки, знайомих чи родини товаришів.

З приводу усіх цих нагод завжди слід дякувати власноручно написаними словами, але **ніколи** видрукованою готовою карточкою, яку можна дістати в центовому склепі. Навіть як купите т. зв. «карточку подяки» треба дописати кількома словами, за що дякуєте і як утішилися пам'яттю про Вас. Повірте, що як Вам завжди приємно, коли про Вас хтось пам'ятає та хоче зробити Вам навіть малу приємність, так і інших зворушує приємно Ваша уважливність у формі відповідної подяки, а вже зокрема повинні на це уважати дівчата.

Подруга Оля

Молоде перо

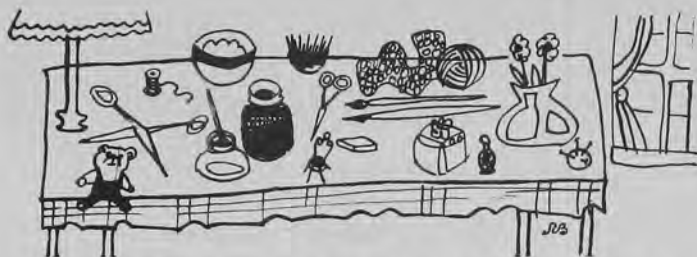
НА САНКАХ

Саночки свої нагору
За мотузку волочу,
Але — вихром, метеором
Вниз по спускавці промчу!

Вітер буде в шоки бити,
В вічі кидати скалки,
Тільки ж — де йому спинити
І мене, і саночки?!
От що, Вітре — нелюдимий:
Ти Оксанки не спиняй,
Краще — як угору йтиме —
Трішки в спину підганяй.

Але він — пустун великий,
Ой, не слухає мене...
... Снігу повні черевики! —
Бабця з кухні прожене!

Пл. прих. У. Д

ДЕКОРАЦІЇ НА БАЛЬОНАХ

Потрібно:

- бальонів до надування різної величини,
- тонкого і дешевого шнурка,
- гіпсу (Plaster of Paris) 5-10 фунтів, залежно скільки декорації потрібно,
- посудини, як напр., слоїк чи мидничка,
- темпері і пензля.

Як зробити?

- розробити горнятко гіпсу в зимній воді, щоб був як сметанка (гіпс сіяти у воду, а на кінець замішати патичком),
- до гіпсу вкинути моток шнурка, щоб замочився,
- замоченим шнурком обмотувати надутий бальон, геометрично чи як хочете,
- завісити обмотаний (вповні чи прозоро) бальон, щоб гіпс засох,
- випустити з бальона повітря,
- залишити «мережане» білим або помалювати темперою, або попорскати фарбою,
- завісити на довгій подвійній нитці, щоб гарно крутилось.

пл. сен. Дарія Зельська-Даревич

ВІДГАДКА ДО «ШЕРЛЮКА ГОЛЬМСА»

Нічний сторож пробалакався, що він спить під час праці.

(дивись сторінка 27)

ПАПЕРОВІ МАСКИ НА БАЛЬОНАХ

Чи потрібно вам до імпрези чи сценки маски? А може хочете зробити тотем роя чи гуртка, або прибрати кімнату? Спробуйте створити маску на надутому бальоні. Це легко і приємно!

Потрібно:

- бальонів до надування відповідної величини,
- старих газет подертих на довгі паски,
- клею (звареного на борошні) або до паперування стін),
- посудини на клей,
- грубого паперу або текстури на довші кінцівки,
- білої фарби (хатної водної або темпері),
- кольорової темпері і пензлів,
- прозорого шелляку.

Як робити?! Надутий бальон, відповідної форми обліпити пасками газетного паперу вмоченого

в рідко розведеним клею, аж буде шкаралупка приблизно 1/8" заграда. Тоді накладати пом'ятий сухий папір там, де треба виробити опуклість чи грубість, як наприклад щоки, очі, ніс, рот та приліплювати його наклеєними смугами газети. На дзьоби і морди можна вживати підкладки з текстури чи скрученого сухого паперу. Поверхню викінчити малими кусниками паперу так, щоб ніде не виставали кінці. Висушити; спустити повітря з бальона і його витягнути; протягти отвір на очі, голову тощо; помалювати білою фарбою та розмалювати.

На вправах першої допомоги.
Несуть "пораненого"...

1

2

Бідного "пораненого"
бандажують і перев'язують...

По вправах
треба помитися.
Гаряче, але ж
ода така погожа,
холодна.

3

4

Час на обід. Сам голова Краєвої Пласто-
вої Старшини перевірює, чи зупу можна
істи... Все в порядку, тож — по фас!

По відпочинку — дальші вправи.
Але вже близько до обіду.

Іс ВА І школа!

ЛІСОВА ШКОЛА

У чарівній гірській околиці, в гантерських горах відбувався пластовий табір "Лісова школа". Вона була цілком відокремлена від інших виховних пластових улаштувань того роду. Уже сама назва вказує на ціль того роду табору-школи.

"Лісова школа" застосовує зовсім новий підхід до виховної праці. Інші роди пластової діяльності обмежуються до виховання тільки на пластових східинах, і з тієї причини у пластовому вихованні можна зауважити багато недотягнень. Беручи це до уваги, "Лісова школа" застосувала нову методику в переведенні вишкільної програми. Вишкіл у таборі вона поширює на навчання дальшого матеріалу самостійно по домах, а завершує його практично в терені. Цим способом цей експеримент підвищує пластове виховання.

"Лісова школа" має за ціль підготувати юнацьких виховників, щоб вони могли застосувати найновіші способи пластового навчання до модерного виховання юнацтва.

Виховник, який успішно закінчив "Лісову школу", перевищує своїх попередників, але також і відчуває відповідальність, яка в'яжеться з тим, що він стоїть на вищому рівні. Це можна назвати реформою дотеперішньої пластової діяльності. Реформа ця виявилася конечною, щоб пристосувати Пласт до відносин серед чужого оточення, яке має великий вплив на українську молодь на чужині, і тим протидіяти всім проявам небажаного шкідливого впливу.

Пл. розв. Андрій Сагатий

Табори юнаків західної Канади відбулися останнього літа в лагідній горбватій околиці Українського Парку біля Саскатуну від 2 до 17 липня 1965 р.

Як тільки приїхали учасники, тобто — підготовчі курені юнаків з Едмонтону та Саскатуна та 7-ий курінь ім. Святослава Завойовника з Вінніпегу, усі взялися до праці і незабаром уже стояли шатра. За кілька днів після важкої праці стояла також брама, морська щогла (яка виглядала дуже дивно, але гарно серед широкого саскачеванського степу) та пліт довкола табору.

Після скінчення цієї початкової праці, почалися заплановані заняття. Поодинокі курені вирушили на мандрівки у близькі околиці табору. Майже кожного дня учасники табору займалися різними родами спорту, такими, як от — водне поло, копаний м'яч та футбол. Юнаки дуже добре вивчили впоряд та були підготовлені до здавання пластових проб.

Після загартування на малих прогулянках, цілий табір вибрався на дводенну мандрівку до оселі Пайк Лейк в околиці табору. У ночі відбувся алярм і цікава теренова гра. Прогрулянка дуже добре вдалася.

У часі табору припало свято Івана Купала. Хлопці були гостями на вогнику табору юначок "Зелене Верхів'я", який також відбувався в Українському Парку. Під час вогнику юнаки лапали вінки на воді та перескакували через вогонь. Присмні гри з юначками скінчили цей гарний вечір.

Під час табору комендант вів точкування, вислідами якого можна було порівняти курені, гуртки та поодинокі юнаків щодо їхньої пластової постави. Найкращий був 7-ий курінь ім. Святослава Завойовника з Вінніпегу, а найкращим гуртком був гурток "Пантери" із Саскатуна. Особливо відзначилися своєю пластовою поставою пластуни-учасники Ярема Шулякевич та Орест Чумак з Вінніпегу.

Час на таборі хутко минув і 17 липня таборовики вернулися до Сас-

З ліва комендант табору пл. сен. Роман Копач. З права бунчужний ст. пл. Юрій Котович.

Вид табору з недалекої гори.

Юнаки реалізують таборове гасло: "Киньмо у пропасть безділля".

катуна, де відбувся для них дуже дбало підготовлений бенкет і цікавий концерт.

Як згадаю тепер табір, то виринають спомини приємних вечорів з друзями, гарного співу юначок та чару прекрасної природи канадських степів. Ці спомини, я думаю, залишаться в усіх учасників табору на ціле життя.

Пл. роз. Петро Срібняк
гурток "Вовк" 7 кур. УПЮ-ків
ім. Святослава Завойовника, Вінніпег

Преосв. Кир Платон Корнеляк у таборі вітається з проф. Г. Мартинцем. З права: голова КПС пл. сен. Д. Пеленський і радник баварського міністерства д-р И. Маурер.

Таборовики приступають до св. Причастя. Біля Владики Кир Платона пл. сен. о. протоієрей д-р І. Гриньох.

Цього року відбувся наш пластовий табір від 27 липня до 17 серпня 1965 р. на традиційному мальовничому "Гохлянді", над Ізарою біля Кенігсдорфу в південній Баварії. Хлопців і дівчат було разом около 160, — менше, ніж у попередні роки. Мабуть, залежало воно від того, що багато старших пластунів це не учні, чи студенти, що мають літом ферії, але вже працюють і не можуть взяти відпустки, коли б їм бажалося, і мусять пристосовуватися до бажань свого керівника праці.

Офіційне відкриття табору, що складається звичайно з Молебня та піднесення прапору, принесло нам милу несподіванку: вперше пластуни обох визнань з'єдналися в спільному

Молебні, що його відправили о. д-р протсрей І. Гриньох та митрофорний протоієрей о. П. Дубицький. Після Молебня відбулося піднесення прапору, при чому нас привітала пластова старшина та різні гості — громадські діячі — складаючи нам побажання приємно й корисно провести це таборівання.

Цього року таборову програму переривали приготування до 2-го здвигу українців Німеччини. Зокрема пластуни з Мюнхену часто їздили на пробу до концерту, що мав відбутися під час здвигу. Пластова старшина не щадила коштів та зусиль і повезла значне число пластунів на цю важливу зустріч української спільноти на еміграції в Німеччині.

обидва юнацькі табори та мала делегація новаків сміли теж поїхати на перший день здвигу до Мюнхену.

В суботу приїхав наш традиційний німецький гість з баварського міністерства, міністеріальний радник Йоганнес Маврер, щоб пригланутися до нашого життя. Д-р Маврер звернувся до пластової молоді з довшою промовою, в яку вплітав українські речення. Він звернув особливу увагу на християнські традиції нашого життя, без яких нормальне суспільство не може існувати.

В неділю, 8 серпня, завітав до нас Його Преосвященство Кир Платон, що у своїй проповіді під час Архирейської Божественної Літургії закликав нас пригадуватися над тим,

Частина таборовиків під час Богослуження.

Піднесення прапору і ранній наказ.

що українському народові не достає священиків ченців і черниць, потрібних нашій Церкві для опіки над вірними.

Останній тиждень таборування потерпів трохи через поїздку якраз найактивніших пластунів на з'їзд української католицької молоді в Кенігштайн біля Франкфурту. Велика шкода, що не вдалося для цього з'їзду збудити зацікавлення всіх молодечих організацій і скликати його в час догідніший для нас, пластунів. Тоді, як інші молодечі організації СУМ та Братство Католицької Молоді могли спокійно позакінчувати свої табори, наше таборове життя зазнало перебоїв і порушень, що негативно відбивалося на таборовій програмі, яка має в першу чергу виховне завдання.

Може, не від речі буде заторкнутися тут одне питання нашого таборування: недільні або повсякденні відвідини батьків. За традицією, другої неділі таборування, ще під час Богослуження, до табору починають з'їжджати батьки. Пластуни вже при Богослуженні неспокійні, починають розглядатися чи не приїхали "їхні", а що найголовніше, чи тримають в руках пакунок поваж-

нішої величини — скарби для того, хто має щастя їх дістати. Для самих щасливців такі відвідини справа дуже приємна, однак вони не впливають надто добре на таборові звичаї, дисципліну тощо.

Управа табору завдає собі стільки трудів, щоб молоді зробити цей побут приємним і корисним. Корисним — примусивши нас пожити кілька тижнів по-спартанськи і гартуватися серед природи, забувши всі ті вигоди, що їх дає нам міське життя. Тут би нам конче треба взяти собі приклад з німецьких літніх та відпочинкових таборів, в яких відвідини батьків дозволені тільки у серйозному випадку. Досі ще ніхто в таборі ні з голоду, ні від таборового трудів не потерпів, а молодь потребує нагоди бути з даною на себе саму, потребує змоги вміти дати собі декілька тижнів раду самій з такими важливими проблемами, як заболочені скарпетки та промоклі черевики.

Великих зусиль докладали виховники, щоб прищепити знання про Україну і тій частині таборовиків, які не володіють задовільно українською мовою. На жаль, охота вчитися в таборі не надто велика. Не

сміємо забувати, що, може, тільки четвертина з-поміж нас приїжджає в табір з настановою збагатити свої пластунські та українознавчі знання, а решта дівчат і хлопців приїжджає, з волі своїх батьків, які живуть вірою, ану ж їх дитина в таборі переродиться і впродовж трьох тижнів надолужить те, чого самі вони не потрапили її навчити впродовж років. Такий склад табору утруднює нашим виховникам проробити з ними намічену програму.

Дуже приємно було зустрітися з дівчатами і хлопцями з-поза Німеччини — було декілька пластунів з Франції, одна дівчина з Югославії та Австрії.

Поминаючи різні недотягнення, як, наприклад, не вдалося скласти тих проб, які ми бажали б, непідготованість програми до таборових ватр, і т. п., цьогорічні табори все таки були якоюсь мірою удатні і залишили в учасників приємні спомини. Сподіваємося, що наступний табір буде ще кращий і не треба буде повторювати деяких критичних зауваг.

Катерина Горбач
Франкфурт над Менем, Німеччина.

ДВОДЕННА ПРОГУЛЯНКА

Була це субота 2 жовтня 1965 р. День був соняшний, гарний, але холодний. Уже о 7 год. вранці зібралися юначки, юнаки і два завязі новачки з мандрівним в'язом на автобусовій станції, щоб відбутися дводенну прогулянку 40 куреня юначок ім. княгині Ольги і 27 куреня юнаків ім. Пилипа Орлика у Боффало до "Аллегані Стейт Парк". Під проводом подруг, пл. сен. О. Бережницької та ст. пл. Христини Дзюби, виїхали ми автобусом у сторону "Саламанки". Їзда була приємна, весела і безжурна. У "Саламанці" автобус затримався. Наші мішки до спання поїхали автами, а ми з наплечниками вирушили довгим гористим шляхом у мандрівку через гори до парку.

Заледве пройшли ми дві милі, як одній юначці проліз цвях до середини черевика. Клопіт був би невеликий, та зарадна пластунка мала

запасові тенісівки, які виратували її з прикрого становища. Ця пригода поділяла на нас гумористично, і ми з усмішкою на обличчях та ще з більшим зав'язанням мандрували далі. Та не довго всміхалися наші обличчя. Дорога ставала щораз стрімкіша. Дихати було важко. Однак си-

Група юначок з 40 куреня УПЮ-ок ім. княгині Ольги в Боффало

ла пластового зав'язання довела нас таки до вершка гори. Тут пішли ми подивитися на вогневу вежу. Немало ми розчарувалися, коли замість високої вежі, побачили перед собою маленьку кам'яну вежу з крутими сходами. Та це не стримало нас, щоб подивитися з гори на чудовий, великий парк. У середині парку є озеро, а парк оточений горами. Наша дорога вела тепер у долину. Ми йшли зорганізовано легким маршем. Швидко зайшли до місця, де чекали на нас авта і забрали від нас наплечники. По короткій дорозі от уже опинилися ми коло призначених для нас кабін. Наша мандрівка тривала всього 2 і пів години, та нам вона видалася на багато довшою. До кабін розділено нас по 4 особи. По відкриттю прогулянки деякі юначки лишилися приготувати вечерю, а решта пішли на пластові гри.

Вернувшись з пластових ігор, за-
стали ми (мої 3 товаришки і я) свою
кабінку замкнену і без ключа. Доду-
малися відразу, що це зачепив юна-
ків. З вірою у свою перемогу ді-
стали ми по великих трудах свій
ключ назад. В міжчасі приїхав пл.
сен. Я. Пришляк з 3-ма новачками.
Замкнувши свою кабінку, пішли ми
задоволені на вечерю, а відтак на
спільну прогулянку до "червоного
дому". Юнаки йшли одним боком
озера, а юначки другим, та замість
зійтися, ми розминувалися. Спільною
веселою ватрою закінчили ми пер-
ший день прогулянки.

Коли вернулися з ватри, ми за-
стали свою кабінку відчинену, без
ключа і побачили, що зникла еди-
на маленька подушка з нашої кабі-
ни. Замах юнаків на цю подушку
був плянований ще за дня, та тепер
ім пощастило. Не помогли нічого
наші мирні переговори. Моя това-

ришка мусіла спати без подушки.
Ми були втомлені, але спати не хо-
тілось. Ще довго-довго розмовляли
ми між собою. Та, мабуть, і юна-
ки не спали. Коротко перед моєю
стійкою з моєю товаришкою, біля
3,30 год. ранку прийшли два юна-
ки, які віддали нам подушку і ключ
від кабіни. Мабуть совість їх гризла.

Та третя пригода з ключем уже
на добре нас перелякала. Одна то-
варишка з нашої кабіни, спішучись
на ранішню молитву, затріснула
двері, забувши, що деякі американ-
ські двері відчиняються тільки з
одного боку. Ох, і дісталось за це
нам пару терпких слів від подружки.
Однак, повний розуміння для на-
шої юности, пл. сен. Я. Пришляк,
виважив сітку, відчинив вікно, че-
рез яке вліз юнак до середини і
відчинив двері. Відтепер носила я
вже ключа від дверей у кишені мо-
єї пластової блузки.

Дві юначки, один новач і я ли-
шилися приготувати обід. Решта
пластунів пішли до церкви. На час
успіли ми приготувати обід. По обі-
ді наступило порядкування, паку-
вання і закриття прогулянки.

Три юначки, п'ять юнаків і три
подружки вирішили мандрувати на-
зад до "Саламанки". Решта поїхали
автами. У дорозі падав дощ і було
нам зимно, але нам це не пере-
шкоджало. У "Саламанці" всіли ми
до автобусу, який їхав до Боффало.
Багато сміху мали ми в автобусі,
коли передавали їду штафетою, бо
не вільно було вставати. На автобу-
совій станції привітали нас батьки.
Я була втомлена, але щаслива і за-
доволена. Я тишилася, що поїхала
на цю прогулянку, яка спершу зда-
валась мені нецікавою і на яку я
спочатку не мала охоти їхати.

Пл. уч. Марта Гаврилюк
курінна 40 кур. УПЮ-ок
ім. ки. Ольги, Боффало, США

ШКОЛА БУЛАВНИХ

Не вистачить сказати, що цей та-
бір був дуже добрий. Він був чу-
довий! Славний курінь, "Ті, що
греблі рвуть", улаштував цей тижне-
вий табір на "Вовчий Тропі". Зголо-
шилися дванадцять дівчат. З тієї
причини ми називалися "Апостоли".
При кінці того табору ми були варті
того імені.

Табір дуже добре почався! Ми
ставимо шатра, а дощ ілє, робить-
ся зимно, а ми все одне б'ємо кілки.
Так, ми були загартовані, а хто з
нас і не був, то незадовго вступив
у ряди загартованих. Ну, якось ми
поставили шатра, але були бідні, го-
лодні. Наша хоробра інтендантка
Ганка будувє кухню та робить вече-
рю під дошкою, яку підтримували
дівчата. І так то було три дні. Уже
нам здавалося, що ми на водному
таборі. Ми вічно ходили в дощевик-
ках і босі. Нам навіть уже відхоті-
лося вбиратися в одєжу. Аж раз
одного дня наше довгоочікуване
сонце вийшло з-поза хмар. Ох, для
нас був рай! Ми пішли купатися,
мали гутірки на поляні, мали спор-
тові гри та будували потрібне при-
ладдя для табору. Нам забрало два

дні збудувати накриття над кухнею.
То була наша потіха! Ніхто не за-
буде, як друг Триш зобов'язував
дівчат, щоб усі дерева були рівні.
Побудує Оксана Шуст дала гутірку
з природознавства і наказувала,
щоб усі пізнали п'ятнадцять рослин.
Була одна подружка, що вирвала от-
руйний плющ та заразилася. То її ві-
довчить рвати неznані рослини без
якоїсь охорони на руках. Були три
подружки з 2-го куреня, що викопа-
ли яму на сміття і були такі горді,
що не дозволяли нікому заповнюва-
ти цю яму сміттям.

Мали ми й серйозні точки. Кожна
вільна хвилина була заповнена вар-
тисними гутітками. До нас загости-
ли друг Ференцевич та подружка О.
Кузьмович. Приходили до нас і дру-
зі з табору юнаків. Гутірки спеціаль-
но цікавили нас. Потім прийшов час,
коли ми навіть мали ватри разом із
юнаками.

У неділю було закриття. Комен-
дантка зібрала нас коло вогника та
всім роздала попіл на спомини з та-
бору. Тримаячись за руки, ми ос-
таний раз заспівали нашу таборову
пісню: "В кожного є юні мрії".

Цей тиждень залишиться в нашій
пам'яті як найприємніший спомин з
нашого таборування під час наших
молодих років.

Пл. юн. Оксана Хамут

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

**МОЛОДЕ
ЖИТТЯ**

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

♦ пластові однострої ♦ пла-
стові відзнаки до одностроїв
і таборовий виряд ♦ пласто-
ву літературу ♦ і т. п.

MOLODE ZYTIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

ВІДМОРОЖЕННЯ НЕ Є КОНЕЧНІ

Більшість відморожень таксамо не кінцеве, як соняшне попадання шкіри влітку. В холодні, морозні дні, особливо, коли надворі вітер — бувають відмороження вух, носа, обличчя, пальців рук і ніг.

Трапляються вони в першу чергу тим, що невідповідно одягнуті, втомлені й невиспані, непорочно сидять, добровільно «мерзнуть».

Якщо відсутній біль — тоді відмороження настає непомітно. Шкіра спершу червоніє, а згодом прибирає біло-сіру барву. Згодом творяться міхурці. Тому вказаним є перебувати в товаристві, бо тоді можна вчасно спостерегти відмороження.

Натирання відмороженої частини є шкідливе. Відморожене місце треба прикрити, заслонити теплою долонею і негайно повернутися вхату.

Поручається прикриття, теплий напій, занурення в теплу, не гарячу(!) воду, порушування пальців. Якщо витворилися міхурці — прикрити їх стерильним матеріалом.

Відмороження можна оминати. Правильний одяг, перебування в сталому русі, глибокий віддих, своєчасне спостереження — це певна запорука.

Багатий фабрикант вибирався в поїздку літаком. Нічний сторож, що працював у його фабриці 20 років, знав про це, і коли вранці фабрикант увиходив до фабрики, нічний сторож зупинив його і сказав:

«Чую, що ви їдете на західне побережжя літаком. Сьогодні вночі мені снилося, що ваш літак розбився. Це поганий знак. Не їдьте туди літаком, візьміть потяг».

Фабрикант, людина твереза, не вірив у забобони. Але коли оповів це при вечері жінці, вона просила його не їхати літаком. Фабрикант поїхав потягом, а літак, яким він мав їхати, розбився і всі пасажери погинули. Вернувшись додому, він закликав нічного сторожа, подякував йому, дав щирі грошові винагороди і — викинув його з праці.

Чому?

Подав: В. Гнатківський

Відповідь на сторінці 21

З ХРИСТОВИМ РІЗДВОМ І НОВИМ РОКОМ ВІТАЄМО УСІХ НАШИХ ЧЛЕНІВ

а зокрема зорганізованих у рядах УНСоюзу
пластових Юнаків і Юначок
а водночас повідомляємо про нові великі
досягнення

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

в ділянці ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ:

Понад 85,000 членів та поширене забезпечення: акцидентове і термінове.

в ділянці ГОСПОДАРСЬКІЙ:

31,000 000 доларів майна.

в ділянці КУЛЬТУРНІЙ:

Англomовна Енциклопедія Українознавства, "Веселка", Нові книжки: "Шевченків Заповіт" — І. Панчука, "Смішні Сльозинки" — М. Понеділка і інші.

Станьте членами Українського Народного Союзу! Разом з ним допомагайте розбудувати наші національні та господарські цінності! Тільки у великій громаді можливі великі досягнення!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

Центрاليا:

81-83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303
U. S. A.

Канадська канцелярія:
297 College Street
Toronto, Ont., Canada

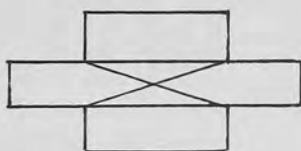

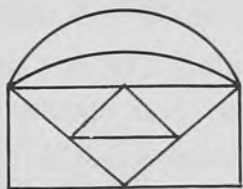
1. ЗАГАДКОВІ ФІГУРИ

Нарисуйте кожну із цих фігур — не відриваючи олівця від паперу!

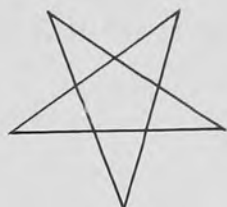
А

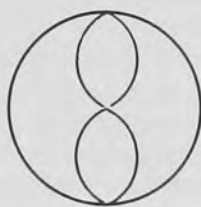
Б

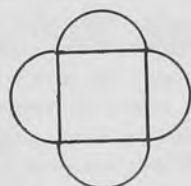
В

Г

Г

Д

2. «ЗИМНА ЗАГАДКА»

Перші букви, читані згори в долину, дадуть слова з пластивання.

А)

— — — — —	дуже зимно
— — — — —	8 тонів
— — — — —	прилад до шиття
— — — — —	дерев'яна лата
— — — — —	частина блюзки
— — — — —	мала частинка вогню
— — — — —	інакше вогнище
— — — — —	має збіжжя
— — — — —	рід танцю

Б)

— — — — —	інакше мука
— — — — —	місто на
	Закарпаттю
— — — — —	ріка, яка перепли-
	ває через місто
	Косів
— — — — —	найзимніша ріка в
	Карпатах
— — — — —	стейт у США
— — — — —	місто в Галичині
— — — — —	екзотичний овоч

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК

(із числа за грудень 1965)

1. ЧИЇ ЦЕ ОЧІ?

а) сова	в) рись
б) білка (вивірка)	г) серна
	г) собака

2) ХРЕСТІВКА

Поземо: 1. айстра, 3. кропива, 5. барвінок, 8. лілея, 12. горошок, 14. кульбаба, 15. нилоп, 16. гвоздик, 18. купчик, 21. лен, 22. бози, 25. фіялка, 27. рута, 28. конвалія.

Доземо: 2. тер, 4. волошки, 6. васильок, 7. незабудка, 9. молочій, 10. рожа, 11. мак, 13. кропива, 17. калина, 18. коноплі, 19. підсніжка, 20. ромен, 23. суниця, 24. мята, 26. кон.

3. ЗАГАДКА - ЛАНЦЮГ

1. Літак	5. Комбайн
2. Комар	6. Ніч
3. Рак	7. Човен
4. Клубок	8. Наперсток
	9. Коза

Від адміністрації

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Кур. УПС "Бурлаки", США - Канада	75.00
Пластприят, Вінніпег	10.00
Пл. сен. Тарас Дурбак, Ірвінгтон, США	10.00
в Курінь УПС ім. Гр. Орлика, Нью-Йорк	10.00
Пл. сен. Петро Саварин, Едмонтон	5.00
Пл. сен. Ярослав Гладкий, Гаррісбург	5.00
Гурток УПЮ-ок "Верболози", Вінніпег	5.00
Ст. пл. Орест Клюфас, Довер, США	2.50
Пл. сен. Микола Кавка, Клівленд, США	2.00
Пл. юн. Данило і Іван Гусак, Бруклін, США	1.00
Пл. юн. Юрій Поронюк, Торонто	1.00
Пл. юн. Петро Пришляк, Гартфорд, США	1.00
Пл. юн. Ірина і Ніна Калиновська, Балтімор, США	1.00
Пл. юн. Наталка Стрілецька, Монреал	1.00
Ст. пл. Христия Падох, Нью-Йорк	1.00
Пл. юн. Мирон Мартинець, Рочестер, США	1.00
Пл. юн. Люба Демченко, Гарфілд, США	1.00

Разом у цьому списку \$ 132.50

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ВОЛОДИМИРА НОСИКА

з Вінніпегу

складають 10.00 дол. на пресфонд "Юнака"
ПЛАСТПРИЯТ, Вінніпег

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

в кредитівці
**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА**

САМОПОМІЧ

в Філадельфії

- Особисті позики на купівлю дому і авт
  - Студійні позики зі сплатою ратами аж після закінчення студії
  - Телефон: ГЛ 5-8770
- 4814 N. Broad St. Philadelphia, Pa., 19140

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евею в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.
+ Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки + содові води
+ морозиво + солодощі — теж вибагливі, імпортовані
+ шкільне і канц. приладдя + українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

ОДИНОКА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ ПЛАЙ В КАНАДІ

продає

● книжки — шкільні підручники — молитовники — часописи — журнали — образи; ● різьбу — рами до образів — кераміку — вишивки — полотно і нитки до вишивання; ● дитячі іграшки — спортивне приладдя — таборовий виряд; ● солодощі — содові води; ● пластові однострої, відзнаки і т. п.

● Кооператива «ПЛАЙ» приділяє шорічно зі свого зарібку більшу пожертву на пластові цілі.

PLAY - COOP. LTD.

768 Queen St. W., Toronto 3, Ontario

Хто з вас подорожує

□ літаком □ кораблем □ поїздом □ автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинні купити подорожний квиток і одержати безплатно всяку інформацію

в українським подорожнім бюро
Маркіяна Когута і Дарії Залозецької

BLOOR TRAVEL AGENCY

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

Пластуни і Пластунки в Монреалі!
ВСІ СВОЇ ОЩАДНОСТІ СКЛАДАЙТЕ
в Кредитівці

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ КАСА

а вони з відсотками придадуться Вам в часі Ваших студій. По інформації голосіться в Централі при вул. 120 Дюлут схід, або телефонічно 845-8365 в урядових годинах. Щоденно: від 10-ої ранку до 2-ої попол. і від 5-ої до 8-ої веч. В суботи: від 12-ої до 3-ої попол.

Увага!

Увага!

Передплатники «Юнака»,

ПЕРЕДПЛАТУ

можна тепер вплачувати в Торонто в пластовій кооперативі «ПЛАЙ», а в Нью-Йорку в пластовій крамниці — «МОЛОДЕ ЖИТТЯ». Річна передплата для Канади та США є тепер 5 дол.

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всякі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

27 РОДІВ СМАЧНОГО ХЛІБА

а крім того
РІЗНОРОДНІ КАЛАЧІ І БУЛОЧКИ
виписує щоденно для Вас і Вашої родини відома
в Торонті й Онтаріо пекарня

2-20 Fraser Ave. Toronto, Ont.
Phone: LE 6-1196

Нормально банки платять за ощадності
3 відсотки. За Ваші ощадності НА СПЕ-
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в на-
шій кредитівці одержите: **5 1/2 %**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці
"БУДУЧНІСТЬ"
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery

їхні власниками є

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ

виписує

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всякі інші печива
735 Queen St. W. Toronto, Ont.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пла-
стуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАТУНИ І ПЛАТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

КУПУЙТЕ

ФАРБИ ДО МАЛЮВАННЯ ДОМІВ

★ порцеляну та скляні вироби ★ кухонний по-
суд ★ ремісничі знаряддя ★ всякі залізні това-
рі в українській крамниці ПЕТРА ГОЛОВАТОГО
(При перехресті вулиць Дандес і Дафферин)

FEDERAL HARDWARE

1475 Dundas St. W. Tel.: 536-3826

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той даляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплатувати, але й
докладно читати, до нього дописувати, приєдну-
вати йому передплатників і збирати пожертви
на його пресфонд.

Чи Ви вже вирівняли передплату?